

JONE, BATZUETAN

NAIA ARANTZAMENDI

Gizartean bizitzeko zein mundua ulertzeko hamaika modu daude, bakoitzak beretik, baina sentimendu batzuk batu egiten gaituzte; maitasunak edo beldurrak, esaterako. Are zehatzago, bakarrik geratzearen beldurra edota gurasoak desagertzearen aurreko beldurra.

Aita-alaben arteko harremana erdigunean ipini eta ikuspuntuak aldatzeko erabaki hartu du Jone Fantova bilbotarrak *Jone, batzuetan* ESCAC-eko Opera Primatik sortu den zuzendariaren lehenengo luzemetraian. "Hiru abiapuntu genituen: Bilboko jaietan grabatzea, amodio istoriotxo bat agertzea eta familia barneko istorio bat egotea". Hiru elementu horiek uztartzearen emaitza izan da Fantovak modu kolektibo batean egindako filma.

Bere aitaren gaztaroko egunerokoetatik abiatuta sortu zen proiektua, hala nola, gurasoak beste ikuspuntu batetik ezagutu eta ulertzearen ariketa eginez. "Eguneroko horietan ez zen erreibelazio handirik egon, baina idazteko moduari erreparatzean, bere beldurrak eta desirak irakurtzean, berarekin partekatu ez nituen bizipenak aurkitu nituen. Gurasoak ikuspuntu horretatik ezagutzean bazegoen zerbait berezia".

Ohikoena ez den arren, hamar edo hamabi laguneko talde batekin ateratu du aurrera proiektua bilbotarrak, hain zuzen ere, azken unera

Erosotasunetik atera gaitu Fantovak

Sara Fantova.

arte ez duelako instituzioen lagun-tzarik jaso. "Normalean egoten diren hirurogei edo hirurogeita hamar laguneko lan taldeekin alderatuta lan talde txikia izan dugu, baina horrek

gauzak erraztu dizkigu kasu batzuetan: komunikatzeko orduan eta Aste Nagusian grabatzeko orduan, esaterako". Lantaldea oinarri, proiektua aurrera ateratzeko Bilbo Zaharreko

sarea "ezinbestekoa" izan dela aipatu du.

Bigarren proiektu bati begira erronjaje eredu ohiko batekin apurto eta askatasun gehiago eskaintzen duen

grabatzeko modua mantentzea desira du Fantovak, lan egiteko modu xume baten alde agertuz. "Hemen sortu den egiteko modua ez galtzea gustatuko litzaidake. Filmek bizirik egon behar dute eta prest egon behar dute ezustekoei aurre egiteko eta moldatzeko".

Erosotasunetik ateratzen gaituen heriotzaren gaia mahaigaineratzea lorpena litzateke berarentzat. "Heriotzaz hitz egitea ezinbestekoa da. Heriotzari buruz hitz egiten duzuenean, nahitaez bizitzaz hitz egiten duzulako". Heriotzaren aurreko beldurrak, sarritan, izan ohi duen ezjakintasunaren aldeko erantzuna komunikazioa dela argituz: "Hitz egiteak doluak hobeto egitea errazten du eta gure inguruan daudenek zer nahi duten jakiteko ezinbestekoa da".

Familia eta lagunak dira filmaren erdigune, eta ez da ausaz izan. Fantovak opari bat eskaini nahi izan die eta, hain zuzen ere, hori bilakatu da helduleku proiektua aurrera eramateko bidean. "Zailtasunak agertzean filma norentzat egiten ari nintzen pentsatzen nuen, 'film hau ama, aita, ahizpa eta lagunentzat egiten dut' esaten nion neure buruari".

Malagako Zinemaldian (Epaimahaiaren sari berezia), Bartzelonako D'A Jaialdian (Impulso Colectivo saria) eta Mallorkako Atlantida Film Jaialdian (Sari nagusia) txalotua izan den bilbotarraren lehen lanak Bilboko Aste Nagusian abiatu zuen bidea Donostiako zinemaren aste nagusian borobilduko du.

DANIELA FOREVER

IRATXE MARTÍNEZ

Fikzioak errealitateetik ihes egitearekin amets egiten du askotan. Batzuetan errealitateak min ematen duelako. Eta asko. Joël Dickeren eleberritatean, protagonistek "idazleen paradisuaz" hitz egiten dute, hitzen bidez beren paradisu partikularrera bidaiatzeko aukera duten leku horretaz. Leku horretan, idazten den guztia benetakoa da. Leku horretan, bizitzaren alderdi ona baino ez dago. Eta bizitza horrek ez du minik ematen. *Daniela Forever* filmean, paradisu bidaia hori ametsen bidez egiten da, amets argien bidez.

Nacho Vigalondo zuzendariaren (Cabezón de la Sal, 1977) zientzia-fikziozko film honetan, Nicolassen (Henry Golding) duelaurekin batera, haren bizitzak zentzu galdu du Daniela (Beatrice Grannò) neskalagunaren galerarekin. Egun batean, pastilla baten entsegu klinikoa parte hartzerantz gonbidatzen dute. Horri esker, bere ametsak kontrolatu ahal izango ditu, eta sendatzeko itxaropenarekin parte hartzen du. Pastilla horri esker, Nicolasek Danielarekin amets egitea gauzatu du. Berare-

kin hitz egiten du, ikusten du, bere inkontzientean baizik existitzen ez den harreman perfektu bati ekiten dio berrit. Nicolasetzat opari bat da. Ametsetan bada ere. Eta bertan betiko galtzeko arriskua badu ere. Pastilla hori ametsetako paradisu delako, baina pastilla hori opari txarra ere izan daitekeelako.

Black Mirror estiloko film honetan, inkontzientetako terapia gisa balio dio Nicolasi bere depresioari, erruari eta duelaurekin aurre egiteko. *Daniela Forever* filmak dilema bat aurkeztzen dio ikusleari: hobe al da mina duen errealitate batean edo sendatzen duen amets batean bizitzea? Donostia Zinemaldiko Zinemira sailean, nostalgiaz eta arriskuz beteriko istorio hau apustu intimoeneko bat da. Eta benetakoa eta amestutakoaren arteko muga horretan aurkitzen du Vigalondok bere pultsurik benetakoa. "Gidoia pilularen ideiarekin sortu zen: pastilla horrek bi bizitza izateko aukera ematen dizu, eta gure bizitzaren erdi horretan heriotzarekiko bizikidetzat desberdina da", azaldu du zinemagileak. "Dolu zure eta inguruko bizitzaren parte dela jakiten duzunean, konturatzen zara pilula

Nacho Vigalondo.

horren ideiak zentzu hartzen duela zenbait kontu kontatzeko".

Vigalondok idatzi eta zuzendu du istorio hau, orain arteko film luze pertsonalena. Ekoizpen espainiar-belgikar hau ingelesez filmatu zen nagusiki, Henry Golding eta Beatrice Grannò buru zituela. *Daniela Forever* filmak zientzia fikzio erromantikoa eta errudunari, identitateari eta maite izan dena askatzeko ezintasunari buruzko gogoeta kezkarriak nahasten ditu. Kontraste-uneak ditu amestutakoaren idiliaren eta galdutakoaren basakeriaren artean, ikuslearen sakonenera iristen direnak.

Daniela Forever filmak bizitzaren alderdi ona eta txarra aurkeztzen dizkigu, baina baita pertsonen ona eta txarra ere, protagonistak pilula hori erabiltzeko duen moduaren bidez. Eta giza inkontzienterako bidaia horretan, dilema bat ematen dio ikusleari: nostalgiarekin bizi ala ametsetan bizi ahazteko? Agian erantzuna ez aukeratzean datza, galderekin gertatzean, ametsak absentsia bezain erreala dirudien gauetan. Izan ere, azken finean, dolu maitasun-modu bat ere bada, eta ametsak, hura luzatzeko modu inperfektua.